

Càtedra
Pau Casals

FUNDACIÓ
Pau Casals

UOC Universitat Oberta
de Catalunya

Jornada

CULTURA I PATRIMONI EN GUERRA

BARCELONA, 27 D'OCTUBRE DE 2022

PATI MANNING (CERC)

C/ DE MONTALEGRE, 7

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Diputació
Barcelona

Programa

Matí

10.00 – 10.30 h

Inauguració

Amb les participacions de:

- Narcís Serra, vicepresident de la Fundació Pau Casals
- Joan Fuster-Sobrepere, co-director de la Càtedra i director dels estudis d'Arts i Humanitats de la UOC
- Jordi Pardo, director de la Fundació Pau Casals

10.30 – 11.15 h

Sessió plenària 1

La importància de protegir el patrimoni cultural en els conflictes armats contemporanis

- A càrrec de Jan Hladík, exsecretari de la Convenció de 1954
- Presentació a càrrec d'Alfons Martinell, codirector de la Càtedra Pau Casals

11.15 – 12.00 h

Sessió plenària 2

Drets culturals i destrucció intencional del patrimoni

- A càrrec de Jesús Prieto de Pedro, professor emèrit de la UNED, especialista en dret de la cultura
- Presentació a càrrec d'Alfons Martinell, codirector de la Càtedra Pau Casals

12.00 – 12.30 h

Pausa-cafè

12.30 – 14.00 h

Taula rodona 1

Destrucció del patrimoni en guerra

- Presenta i modera Jordi Pardo, director de la Fundació Pau Casals
- Isber Sabrine, arqueòleg sirianès president d'Heritage for peace
- Glòria Munilla, Catedràtica de Patrimoni Històric i Arqueològic de la UOC
- Jan Hladík, exsecretari de la Convenció de 1954

14.00 – 16.00 h

Dinar per lliure

Tarda

16.00 – 17.30 h

Taula rodona 2

Destrucció i resistència dels drets culturals en guerra

- Presenta i modera Joan Fuster-Sobrepere, codirector de la Càtedra Pau Casals
- Ricard San Vicente, professor de filologia eslava de la Universitat de Barcelona
- Jordi Pascual, coordinador de cultura CGLU i especialista en drets culturals
- Jesús Prieto de Pedro, professor emèrit de la UNED especialista en dret de la cultura

17.30 h

Cloenda

- A càrrec d'Alfons Martinell, co-director de la Càtedra

La Càtedra Pau Casals de Música i Defensa de la Pau i dels Drets Humans impulsada per la Fundació Pau Casals i la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), amb l'objectiu de promoure la recerca i la gestió del coneixement sobre el llegat musical i humanístic de Pau Casals, vol retre un homenatge a un dels noms més universals de la cultura catalana, amb una visió oberta i defensora d'un món millor, que va expressar al llarg de la seva vida el compromís de la música amb les persones. Pretén donar continuïtat a l'especial relació de Pau Casals amb les Nacions Unides i els valors universals de la solidaritat internacional i el reconeixement al seu compromís en el diàleg multilateral.

A la seva condició de músic, va unir la seva defensa de la pau, els drets humans i la democràcia, i va promoure un món sense fronteres amb la música com a llenguatge universal de fraternitat entre els pobles. Al llarg de la vida va expressar un compromís constant de la música amb la dignitat de les persones. Des de jove va sufragar causes humanitàries, per fer arribar la música als més desfavorits, va ajudar centenars de refugiats republicans espanyols, i moltes altres causes relacionades amb la defensa de la justícia social i els drets humans. Va ser convidat a visitar i interpretar per a l'Assemblea General, pronunciant a més discursos històrics a les Nacions Unides. El Secretari General U-Thant li va encarregar un himne per a l'ONU que va ser presentat en un concert memorable el 1971. Per aquesta raó, i entre moltes altres distincions importants, va rebre la primera medalla de la Pau de les Nacions Unides.

La primera meitat del s.xx a Europa es va caracteritzar per les dues grans guerres mundials, i els seus efectes en la població i una important destrucció de patrimoni cultural. Aquest context influencia la trajectòria personal i artística de Pau Casals entenent que la música no pot quedar al marge dels problemes de les persones i de la vida.

La constitució de Nacions Unides i el multilateralisme van obrir les portes al diàleg entre els països per construir un futur millor. La Convenció per la Protecció dels Béns Culturals en cas de conflicte Armat de 1954 va obrir una nova etapa que amb el suport de la UNESCO va avançar a considerar el patrimoni cultural com a un bé de la humanitat.

Malgrat aquest referent en el dret internacional, malauradament, destaquen algunes vulneracions com en el conflicte dels Balcans (1991), els Budes de Bamian (2001), la guerra d'Iraq (2003) o la guerra civil de Síria (2011), entre altres infraccions. Aquests fets han mobilitzat la consciència mundial sobre la necessitat d'una protecció efectiva del patrimoni en el cas de conflictes bèl·lics. Encapçalats per la UNESCO que en la Conferència de 2015 va reforçar la seva acció en aquest camp amb una nova estratègia de cooperació internacional entre estats, per prevenir la destrucció material i la denúncia del tràfic (o trànsit) il·legítim de les obres d'art.

La Relatora Especial sobre els Drets Culturals de NNUU (2016) en el seu Informe relaciona la destrucció intencional del patrimoni cultural com un acte de violació dels drets humans i culturals per la significació per a les persones i els grups.

El patrimoni cultural adquireix una gran importància en el present per la seva funció en el desenvolupament humà, també com a herència del passat d'on venim i qui som però també quant al compromís de futur per a les noves generacions.

En l'actualitat la guerra d'Ucraïna ens evidencia l'incompliment del respecte pel patrimoni i les infraestructures culturals que ens obliguen a actualitzar una reflexió sobre el tema i fomentar una major implicació dels agents culturals en la protecció del patrimoni mundial com una mostra de solidaritat.

En aquest marc es convoca aquesta primera jornada amb els següents objectius:

- Posar de relleu la importància de la defensa dels drets humans i culturals en els conflictes bèl·lics actuals.
- Recordar les Convencions i acords internacionals relacionats amb la destrucció deliberada de la cultura com a arma de guerra.
- Reflexionar sobre el compromís de la comunitat internacional.
- Fomentar la solidaritat internacional per a la reconstrucció cultural dels països que han patit una guerra o conflicte.

ORGANITZA:

Càtedra
Pau Casals

FUNDACIÓ
Pau Casals

UOC Universitat Oberta
de Catalunya

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Diputació
Barcelona